

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА БНК НА ИКОМОС ПРЕЗ 2012 Г.

Представянето на настоящия отчет се придържа към структурата на приетата от Общото събрание (14.06.2012 г.) Програма за дейността на БНК на ИКОМОС през 2012 година.

I. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

A. В рамките на Сдружението

1. Провеждане на Общи събрания на БНК на ИКОМОС.

През изминалата година са проведени две Общи събрания – на 14 юни и 15 декември 2012г.

На **Общото събрание от 14 юни 2012** бяха представени и приети: *Отчет за дейността на БНК на ИКОМОС за 2011 г.; Годишен финансов отчет на БНК на ИКОМОС за 2011 г.; Доклад на Контролния съвет; програма на БНК на ИКОМОС за 2011 г.; бюджет на БНК на ИКОМОС за 2012 г.* На заседанието бяха приети следните промени в устава на Сдружението - Глава IV – Права и задължения на членовете на Сдружението (**чл. 6, ал. 3** – отпада, **чл.9, ал.3** – става: членските права и задължения са непрехвърлими и не се наследяват). Доц. д-р М. Нанкова и доц. д-р арх. Е. Димитрова, представиха информация за участието си в Европейската среща на националните комитети на ИКОМОС в гр. Брюксел и международния колоквиум, посветен на Световното културно наследство от списъка на ЮНЕСКО, проведен в гр. Брюж, Белгия. Като обобщение бе направен изводът, че участието е било успешно, представените презентации от двете участнички са били посрещнати с висок професионален интерес от участниците във форума и са се установили перспективни контакти като основа за бъдещи сътрудничества.

На **Общото събрание от 15 декември 2012** година бяха поздравени наградени през годината членове на БНК на ИКОМОС като чл.кор.д.изк. Елка Бакалова - Носител на годишната награда „Черноризец Храбър”, проф. д-р Диана Гергова- член на Управителния съвет на БНК на ИКОМОС, която откри златно тракийско съкровище в Омуртаговата могила край село Свещари, арх. Васил Китов, който стана почетен гражданин на гр. София и арх. Бойка Огнянова- активен участник в “Sofia Architecture Week”. Арх. Явор Банков представи накратко съдържанието на сп. «Архитектура» и информира присъстващите за избирането на неговия досегашен главен редактор арх. Росен Вълков за директор на НИНКН. доц. д-р арх. Валентина Върбанова представи своя презентация на световното наследство на Санкт Петербург, където е била на посещение. Презентацията акцентира върху архитектурното наследство на града и политиката на държавата в сътрудничество с бизнеса и гражданите за опазване на културното наследство в контекста на устойчивото развитие, градския туризъм, новите възможности за културното наследство и беше илюстрирана с богат снимков материал. Присъстващите я приветстваха за представената информация.

Доц. д-р М. Нанкова подробно запозна присъстващите с участието на БНК на ИКОМОС в работните групи за подготовка на Стратегията, което се реализира успешно. На този етап са

завършени SWOT и PEST анализите в отделните работни групи и е приключила работата по мисията, визията, стратегическите цели, приоритети и дейностите за реализацията им. Стратегията трябва да бъде представена в цялостен вид до 31 май 2013 г.

И на двете събрания бяха приети нови членове на БНК на ИКОМОС.

2. Провеждане на заседания на УС на БНК на ИКОМОС. През отчетния период са проведени шест редовни заседания на УС (март, юни, юли, септември, ноември и декември). Срещите на Бюрото се провеждат регулярно в зависимост от текущите задачи.

По време на заседанията на УС са разисквани различни дейности на БНК на ИКОМОС и текущи въпроси.

(1) УС на БНК на ИКОМОС (на своето заседание от 11.06. 2013 г.) разгледа и прие за представяне пред ОС *Отчет за дейността на БНК на ИКОМОС за 2011 г.; Годишен финансов отчет на БНК на ИКОМОС за 2011 г.; Програма на БНК на ИКОМОС за 2012 г.; Бюджет на БНК на ИКОМОС за 2012 г.* УС определи и прие да предложи за одобрение от Общото събрание промените в Устава във връзка с Глава IV – Права и задължения на членовете на Сдружението по **чл. 6, ал. 3** и **чл.9, ал.3**. Разгледани и обсъдени бяха и текущи задачи и предложения.

(2) УС на БНК на ИКОМОС (на своето заседание от 27.09.2011 г.) обсъди и прие становище на БНК на ИКОМОС във връзка с публикуваното на сайта на Министерство на културата предложение за изменение и допълнение на Закона за културното наследство. Доц. Стефан Белишки направи в резюме представяне на хронологията на събитията след публикуваното на сайта на МК предложение за изменение и допълнение на Закона за културното наследство. След това той предостави думата на гл. ас. д-р Станислав Станев-координатор на Работната група.

Членовете на УС настояха да се обърне специално внимание на трансформирането на НИИКН от държавен културен институт в държавно предприятие по чл. 63, ал. 2 от Търговския закон и да се съблюдава разделението на контролните от съгласувателните функции в системата на опазване на културното наследство. Конкретните предложения на БНК на ИКОМОС бяха депозирани в Министерство на културата и в Народното събрание, адресирани до ресорните комисии. Светослав Георгиев информира УС за хода на подготовката на кръглата маса за Рациария и ги прикани да разпространят информацията за нея до своите колеги. Покани ги да участват активно на 10. 10. 2012 г.

(3) УС на БНК на ИКОМОС (на своето заседание от 28.11.2012 г.) УС обсъди позицията на БНК на ИКОМОС относно казуси, свързани с опазването на културното наследство в страната. Беше представен доклад за отношението на БНК на ИКОМОС към разработването на Стратегия за развитието на културата в Р България. Обсъдена бе организацията и провеждането на предстоящото Общо събрание 15 декември 2011 г.

3. Приемане на нови членове на БНК на ИКОМОС

През изминалата 2012 година, са приети 6 нови индивидуални членове.

- Атанас Пападакис- реставратор, възпитаник на Националната художествена академия- София. Занимава се както с реставрацията на стенна живопис, така и с опазването на културни ценности от камък и декоративна украса по фасади и интериори. Работил е на редица обекти като: Рилски манастир, катедрален храм „Св.Неделя” в София, църквата в с. Шипка, катедрален храм „Св. Ал.Невски” в София и др.
- Калина Сотирова, културолог, главен асистент и докторант в екипа на Лаборатория "[Цифровизация на научно и културно наследство](#)" в [ИМИ-БАН](#). Пряко ангажирана с

научно-изследователска и приложна дейност в областта на дигитализацията и управлението на КИН. Участвала е в редица семинари, конференции в чужбина, посветени на IT продуктите и опазването на наследството. Изключително добре запозната с подготовката и управлението на проекти за ЕК и министерствата на РБ.

- Биляна Билбилова, магистър по културен туризъм и опит в областта на популяризирането на КИН на България.
- доц. д-р Благовеста Иванова, изкуствовед. Благовеста Иванова Преподавател във ВСУ „Любен Каравелов”, катедра „Градоустройство, история и теория на архитектурата” и „История на изкуството”. Благовеста Иванова има множество участия в международни и национлни проекти и изложби. Взема активно участие в проекти и изложби свързани с КИН на София. Има над 80 научни публикации.
- арх. Мишел Люние, архитект, гражданин на Република Франция. Дългогодишната му професионална практика като проектиращ архитект и преподавател по архитектура във Висшето национално училище по архитектура Париж ла Вилет (ENSA Paris la Villette), както и личните му културни интереси и пристрастия са тясно свързани с проблемите на архитектурното наследство, опазването и интегрирането му в съвременния свят. Траен интерес за Мишел Люние е архитектурата на православния свят на Източна Европа и Византия, вкл. България.
- доц. д-р арх. Елена Малджиева, преподавател в УАСГ, Архитектурен факултет. Редица реализации на проекти свързани с адаптирането на архитектурните паметници за нуждите на съвременния живот. Поредица от доклади и публикации насочени към практико-приложни проблеми при санирането на сгради, приложението на съвременни покрития върху фасадите на стари сгради и др. Води лекции върху специфичните проблеми на българското архитектурно наследство от края на XIX и началото на XX век във Факултета за изящни изкуства към Университета „Николай Коперник” в гр. Торун и Архитектурния факултет на Краковската политехника в Полша.

4. Осигуряване и изпращане на членския внос на БНК за 2012 г.

Членският внос за 2012 година е преведен в Секретариата на Международния ИКОМОС.

5. Честване на 18 април, Международен ден на паметниците на културата

Международният ден на паметниците на културата и забележителните места бе отбелязан на 18 април 2012 г. Темата, обявена от ICOMOS/International за Световния ден за паметници на културата бе свързана с 40-годишнината от приемането на Конвенцията за световното културно и природно наследство. БНК на ИКОМОС организира срещата съвместно с Дружество „Архитектурно наследство” при САБ. Първата лекция беше на доц. Стефан Белишки, който представи системата на опазване, регламентирана от Конвенцията, както и развитието ѝ. След това д-р арх. Любинка Стоилова представи „Стратегията на Европейския съюз ЕВРОПА 20/20 и културното наследство на XX век”, а арх. Явор Банков - „Да си спомним за пионерите – 120 години от рождението на д-р арх. Александър Рашенов и доц. арх. Сава Бобчев”. Проведе се дискусия: „Моралният кодекс на реставратора”.

6. Научна програма - провеждане на клубни срещи на БНК за дискусии в областта на консервацията.

Повод за първата клубна среща – част от научната програма на БНК на ИКОМОС беше изготвеният „План за опазване и управление на Старинен Несебър”. Тя се състоя на 23 юни 2012г. в Националния археологически институт с музей. Проф. д-р арх. Тодор Кръстев направи презентация на изготвения ПОУ.

През месец октомври 2012 година беше проведена втората клубна среща по „КАЗУСЪТ РАЦИАРИЯ” във връзка с организирането на кръгла маса на тема: „Работи ли Законът за културното наследство за опазване на българските културни паметници?”. На кръглата маса присъстваха участници от различни институции в страната ангажирани с опазването на културното наследство, както и представители на Министерството на културата. Бяха изнесени няколко доклада: проф. д.и.н Румен Иванов (НАИМ – БАН) - Красимира Лука (Българско археологическо сдружение „Иван Венедиков) - *Археологическият обект Рациария – научен потенциал и възможности за възстановяване; Спасителните действия в Рациария 2009-2012 г.*; проф. д-р Диана Гергова (НАИМ – БАН) - Светослав Георгиев (БНК на ИКОМОС) *Проблеми на системата за опазване на археологическото културно наследство в България; Заstraшените културни ценности – какви мерки предвижда системата за опазване на културното наследство?*. Крайният резултат от проведената кръгла маса е Декларация с която се изразява становището на участниците относно политиките в областта на опазването на културното наследство и спешните мерки, които трябва да се вземат, за да се спаси Рациария.

Заедно с това БНК на ИКОМОС регулярно изпраща съобщения на своите членове за редица изложби, представяния на книги и провеждане на конференции и събития, свързани с културното наследство.

7. Изпращане на новогодишни поздравления до български и чуждестранни партньори

Изготвена е електронна картичка, която беше разпратена на всички членове на БНК, притежаващи е-мейл адреси, както и на нашите партньори в страната и чужбина.

Освен това картички бяха изпратени по пощата – на останалите членове на БНК и на редица официални лица и ръководни фигури в партньорски организации и институции.

8. Издръжка на седалището на БНК на ИКОМОС

Седалището на БНК се издържа редовно.

Б. В рамките на Международната организация

1. Осъществяване на професионален обмен и съвместни проекти с други национални комитети на ИКОМОС –

През месец ноември се състоя мисия на Центъра за световно наследство и ИКОМОС за провеждане на мониторинг на състоянието на Стария град Несебър. Бюрото на БНК на ИКОМОС проведе среща с експерта от ИКОМОС г-н Гергели Наги, в която дискутираха развитието на нещата около Несебър и подкрепиха оставането на Несебър в Листата на Световното културно наследство. Членовете на Бюрото и г-н Наги коментираха още и развитието на контактите между Българския и Унгарския национални комитети. По сигнал на Гергели Наги, беше изготвено и внесено официално запитване до Министерството на транспорта за строежите, които се извършват до морската гара в Старинен Несебър.

2. Участие в международни програми, проекти и мисии на ИКОМОС

- Светослав Георгиев, гл.ас. д-р Станислав Станев публикация в Heritage at Risk Report 2011/2012.
- Арх. Емилия Кълева участие в Международен курс за опазване на построено наследство (СВН12) към ICCROM

3. Участие в дейността на международните научни комитети на ИКОМОС

- Д-р арх. Любинка Стоилова е участвала в работата на Международния научен комитет на ИКОМОС за наследството на XX век, чрез гласуване за промяна в устава и

състава на комитета - за добавяне на допълнителни зам. председатели на комитета от различни части на света, с оглед равномерното разпределение на отговорностите по планираните проекти между повече членове на комитета.

- Доц. д-р арх. Елена Димитрова е участвала с презентация (и приета статия за публикация) на тема: Изправени пред историческите пластове на София: цена и ценности на съвременното градско развитие в симпозиум на научния комитет по историческите градове (CIVVIN) на тема "Многопластови исторически градове", 18 - 20 май 2012, Измир, Турция, организиран от Средиземноморския подкомитет на CIVVIN и ИКОМОС-Турция.
- Участие на доц. д-р арх. Елена Димитрова в Международен колоквиум върху предизвикателствата и възможностите за опазване и управление на градското наследство, организиран от Организацията на историческите градове от листата на ЮНЕСКО и Фламандското правителство, 31 май – 1 юни 2012, Брюж, Белгия с презентация на тема: Интегриране на миналото и настоящето в центъра на София.
- Д-р Иво Велинов - сътрудничество към ICOMOS International Scientific Committee on Interpretation and Presentation (ICIP). Задача, октомври 2012: Участие в ICIP Survey, по предложение на Neil Silberman.
- Д-р Иво Велинов - семинарно занятие - Forum UNESCO - University and Heritage: Посещение с китайски студенти до Рилски манастир. Тема на семинарното занятие: „Психогеография и ролята на ЮНЕСКО в духовната култура на България (в сътрудничество с Universidad Politécnic de Valencia, Spain)“.
- Светослав Георгиев - участие с доклад „The challenges of the Legal Protection of the Cultural Heritage: The Right to Cultural Heritage, its limits and scope“ в среща на ICLAFI, Toluca, Mexico, 08–11 August, 2012.
- Светослав Георгиев и Красимира Лука участие с доклад *The Ancient City Of Colonia Ulpia Traiana Ratiaria – Risks And Potentialities* в International Symposium Cultural Heritage Protection In Times Of Risk - Challenges and Opportunities, 15-17 November, 2012. Yildiz technical university, Istanbul, Turkey, организиран от ICOMOS ICORP -

•

4.Участие в редовните сесии на Консултативния и Изпълнителния комитети на ИКОМОС

- Доц. Стефан Белишки участва в заседанията на Изпълнителния комитет в Париж. През март и в периода 28 септември 2012 до 01 октомври 2012 г.
- В периода 27 октомври – 01 ноември доц. Стефан Белишки участва в заседанията на Изпълнителния и Консултативния комитети в Пекин. Доц. Белишки представи обширен доклад пред УС за взетите решения и разискваните проблеми по време на заседанията в Пекин. Докладът е изпратен до всички членове на БНК на ИКОМОС.

II. ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ И ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ У НАС И В ЧУЖБИНА

1. Осигуряване на информационен обмен с документационния център на ИКОМОС в Париж и с други национални комитети

Поддържат се редовни контакти с центъра в Париж и своевременно се изпраща информация за текущи и предстоящи събития до членовете на БНК на ИКОМОС. Редовно се получава и се изпраща до членовете на Сдружението Информационния бюлетин от ICOMOS

International и ИКОМОС Австралия.

2. Поддържане на ИНТЕРНЕТ-страницата на БНК на ИКОМОС. Разпространяване на периодична информация до членовете на БНК по различни поводи

През изминалата 2012 година се изпълни със съдържание новият сайт. Уебсайтът на БНК на ИКОМОС се администрира редовно. Регулярно чрез него се извършва разпространяване на периодична информация до членовете на БНК по всякакви теми от общ интерес за тях – предстоящи национални и международни прояви, събития от живота на ИКОМОС и БНК, инициативи на БНК, документи, изготвяни от него по различни поводи и др.

Ръководството на БНК на ИКОМОС потвърждава очакванията си за по-голяма активност на своите членове във връзка с функционирането на новия сайт, както и с допълване и актуализиране на информацията за публикуване в тематичните линкове.

3. Поддържане на активни контакти с националните и специализираните медии

БНК на ИКОМОС участва в няколко медийни кампании, свързани с подготовката на нова Стратегия за развитие на българската култура, Промени в Закона за културното наследство както и с отделни проблеми като например случаите, в които сигнализира за застрашени паметници на културата в Рациария, Созопол и Несебър. Отделни членове на ИКОМОС също се включиха в различни медийни изяви по споменатите случаи.

4. Участие в международни и национални срещи

Представители на БНК на ИКОМОС участват регулярно в заседанията на Българския институт за стандартизация, проф. Валентин Тодоров в технически комитет (ТК346) и арх. Доника Георгиева в технически комитет по стандартизация (ТК94) “Опазване на културното наследство”.

- Представители на БНК на ИКОМОС вземат активно участие в различни работни групи на МК за разработване на проекти за подзаконовни нормативни документи. Представители на БНК на ИКОМОС за подготовка на Стратегията за развитие на културата са:
  - Стефан Белишки в работните групи „Недвижимо културно наследство”, „Движимо културно наследство”, „Образование”.
  - Доц. д-р Мариела Нанкова, външен координатор на РГ „Недвижимо културно наследство”, участва в работата на РГ „Образование” и РГ „Културен туризъм”.
  - Стефко Аенски в работната група за изготвяне на Наредба за определяне категорията на недвижимите културни ценности.

Други членове на Сдружението участници в същите работни групи, като представители на други организации са Аблена Мазакова, проф. Диана Гергова, проф. д-р арх. Тодор Кръстев, арх. Уляна Малеева, арх. Елена Панджарова, арх. Валентина Едрева, арх. Дафина Барфончовска, арх. Васил Китов.

III. РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОЕКТИ

1. Авторски надзор за изпълнение на проект «Консервация, реставрация и социализация на Банята», с. Баня, общ. Разлог

През 2012 г. община Разлог започна изпълнението на проекта за Реставрация на Старата Баня в с. Баня, изготвен от БНК на ИКОМОС. По този повод в периода юли-септември беше извършен авторски надзор от представители на Сдружението и автори на проекта.

3. Проект "Пътуване до Пекин за участие в заседанията на Консултативния комитет на ИКОМОС" . Проектът е финансиран от Столична програма „Култура” – ос „Мобилност”. Целта е да се покрие разходите по пътуването на доц. Стефан Белишки и да гарантира неговото участие в заседанията на Консултативния комитет.

2. Проект "Международни помощи за Български паметници на културата"

1. „*Conservation of the 11th Century Church of St. Todor in Boboshevo, Bulgaria*”. Проектът е финансиран от Посланическият фонд за опазване на културното наследство към посолството на САЩ в България.

Проектът предвижда изработка на проекти за реставрация и консервация на църквата "Св. Тодор" до гр. Бобошево. Финансира се от U.S. Ambassador's Fund for Cultural Preservation 2012-2013 за период на изпълнение 08.2012-12.2013.

2.3. Проект "Партньорство". През 2011 г. е осъществено сътрудничество с:

- *Съюза на архитектите в България* – участие в Националната кампания „Наследство в риск” и във връзка с участието на БНК на ИКОМОС в провеждането на ЕДН, честванията на 18 април и други съвместни прояви.
- *Национален археологически институт с музей при БАН* - във връзка с реализирането на съвместни събития.
- *Министерството на културата* във връзка с участие на членове на БНК на ИКОМОС в различни работни групи свързани с опазването на културното наследство.
- Други неправителствени и сродни организации с идеална цел: Асоциация на реставраторите в България, Национално Сдружение на Общините в Република България, АКТ, БНК на ИКОМОС, ДОКОМОМО - България, СБХ - секция "Реставрация" и др.

Изготвил:

Доц. д-р Мариела Нанкова

(Гл. секретар на БНК на ИКОМОС)

Одобрявам:

доц. Стефан Белишки

(Председател на БНК на ИКОМОС)